



CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite – analiza diagnostică

Teritoriul Asociației Grupul de Acțiune Locală Tinutul Zimbrilor, din regiunea nord-est a României, cuprinde 11 comune din județul Neamț: comunele Agapia, Bălțătești, Brusturi, Crăcăoani, Drăgănești, Ghindăoani, Păstrăveni, Răucești, Timișești, Urecheni, Vinători-Neamț. Teritoriul se situează în regiunea de Nord Est a țării, respectiv partea estică a județului Neamț, suprafața teritoriului GAL formată din cele 11 comune din Neamț formând un cerc în jurul orașului Targu Neamț, având 6 dintre acestea ca zone vecine direct cu orașul Targu Neamț.

Suprafața totală a teritoriului este de 690.08 km², iar populația totală este de 44.835 locuitori (conform Recensământului Populației și al Locuințelor din anul 2011, date oficiale care provin de la I.N.S.).

Microregiunea GAL Tinutul Zimbrilor este un spațiu omogen datorită caracteristicilor fizico-geografice (din punct de vedere geografic fiind un teritoriu compact, fără întreruperi), socio-economice, specificității activităților desfășurate în această zonă (agricultură, industrie, meșteșuguri, comerț etc.), fiind delimitat de următoarele referințe cardinale:

Punctul extrem		Longitudine estică ¹⁾	Latitudine nordică
Nord	Sat Soimaresti, comuna Draganesti	26°35'E	47° 18'N
Sud	Sat Poiana Cracaoani, Comuna Cracaoani	26° 18'E	47° 4' N
Est	Sat Spiești, Comuna Pastraveni	26° 36'E	47° 8' N
Vest	Sat Mânăstirea Neamț, comuna Vinatori Neamț	26° 12'E	47° 16' N

Caracteristici economice

Economia Grupului de Acțiune Locală Tinutul Zimbrilor are un caracter preponderent agricol, în special în domeniul zootehniei și apiculturii. Activitățile economice locale s-au dezvoltat în concordanță cu potențialul și resursele locale: cultura plantelor și creșterea animalelor, legumicultura, prin valorificarea potențialului natural (teren arabil, pășuni, fânețe), turismul și agroturismul, care valorifică potențialul turistic deosebit, atât natural, cât și istoric, cultural și etnografic de care beneficiază comunitatea.

Cele mai multe societăți non-agricole din Grupul de Acțiune Locală Tinutul Zimbrilor au ca obiect de activitate comercializarea bunurilor de larg consum. Codul CAEN dominant este comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare și nealimentare, comerțul cu amănuntul al fructelor și legumelor proaspete, comerțul cu ridicata al animalelor vii, comerțul cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne.

Învecinarea cu orașul Targu Neamț și proximitatea de orașul Piatra Neamț creează premisele dezvoltării activităților economice, a dezvoltării unor zone rezidențiale. Totodată, Targu Neamț și Piatra Neamț sunt o foarte bună piață de desfacere pentru produsele agroalimentare care provin din teritoriul GAL Tinutul Zimbrilor, având în vedere rețelele de transport feroviar și rutier existente. Alte orașe importante aflate în cadrul sau în proximitatea teritoriului GAL sunt orasele Roman, Piatra Neamț din județul Neamț, Municipiul Suceava - în județul Suceava și municipiul Iași și orasele Pâncăși și Targu Frumos din județul Iași.



Caracteristici geografice, climatice și de mediu

Teritoriul este situat la o altitudine medie de 365 m, pe terasa râului Ozana, un afluent al Moldovei, care se varsă în râul Siret. Prin așezarea sa, teritoriul se află, de asemenea, la intrarea în Depresiunea Neamțului, la poalele Culmii Pleșu, Vârful Vânători (624 m). Principale forme de relief sunt Depresiunea Neamțului (Ozana - Topolița) și dealurile și culmile ce țin de Subcarpații Moldovei: Culmea Pleșu (culme submontană) la nord, dealurile Movilelor, Humulești și Ocea la sud, și dealul Boiștea care închide valea Ozanei la est. Culmea Pleșului, cu o lungime de 24 km, situată la nord, are înălțimea maximă de 913 m. Înspre orașul Țirgu Neamț, se află vârful Vânători care are altitudinea de 623 m, ce se ridică cu aproape 250 m deasupra albiei râului Ozana, printr-o pantă stâncoasă. Înspre sud dealurile au aspect de coline datorită înălțimilor lor nu foarte mari: Dealul Movilelor (440 m), dealul Humulești (410 m), dealul Ocea (400 m). Dealul Boiștea este situat pe latura estică a orașului Țirgu Neamț, pe cealaltă parte a râului Ozana, la ieșirea din depresiunea subcarpatică. Are altitudinea maximă de 582 m și străjuiește întreaga vale, mai ales că versantul nordic este mai abrupt.

Prin poziția sa, în Depresiunea Neamțului, închisă spre vest de Munții Carpați, iar spre nord și est de culmi și dealuri subcarpatice, cu rol de obstacol în calea maselor de aer subpolar sau continental, teritoriul GAL are parte de factori climatogeni ce prezintă particularități specifice, datorită caracterului de adăpost, altitudinii și orientării reliefului. Localizarea pe paralela de $47^{\circ}12'$, latitudine nordică, determină o insolație moderată tot timpul anului, favorizată și de expunerea reliefului predominant spre sud-est. În ceea ce privește circulația generală a atmosferei aceasta este dominată de masele de aer maritim din vest și nord-vest, continentalizate după escaladarea Carpaților și modificate prin caracteristicile de umezeală. O frecvență mare au și masele de aer continental din est și nord-est, reci iarna și calde și uscate în timpul verii. Sunt numeroase invaziile de aer rece de origine subpolară de la nord, cât și pătrunderea de aer din părțile posterioare ale ciclonilor care se deplasează din vestul Europei. Așezarea teritoriului GAL într-o zonă de adăpost climatic atenuează influențele extreme ale caracteristicilor maselor de aer. Temperatura medie anuală a aerului este de $8,2^{\circ}\text{C}$. Luna cu temperatura medie cea mai coborâtă este ianuarie ($-3,8^{\circ}\text{C}$), iar luna cu temperatura cea mai ridicată este iulie ($19,5^{\circ}\text{C}$), rezultând o amplitudine termică medie anuală de $23,3^{\circ}\text{C}$, care ne arată că în teritoriul GAL climatul este temperat-continental moderat. Cea mai coborâtă valoare termică înregistrată în aer la Țirgu Neamț a fost de $-29,1^{\circ}\text{C}$ (02.01.1909) iar cea mai ridicată a fost de $37,0^{\circ}\text{C}$ (17.08.1952).

O bună parte a solurilor prezente pe teritoriul Grupului de Acțiune Locală Tinutul Zimbrilor fac parte din categoria solurilor cu potențial ridicat și moderat de fertilitate, ce se pretează pentru o gamă largă de utilizări agricole. Solurile cu potențial scăzut de fertilitate includ soluri erodate și slab dezvoltate, pentru care sunt necesare intervenții dintre cele mai complexe și costisitoare pentru a le aduce la un nivel corespunzător de fertilitate și productivitate.

Caracteristici demografice

Populația Asociației GAL Tinutul Zimbrilor este în scădere comparativ cu anii precedenți. Densitatea populației calculată cu valorile din Recensământul Populației din anul 2011 este de **64.97 locuitori/km²**. Reducerea numărului de ateliere gospodărești și a unităților cooperăției meșteșugărești a generat comprimarea severă a economiei sociale din mediu rural, de unde a rezultat migrația persoanelor tinere spre orașe.

Scăderea numărului de locuitori, pe de o parte, și a îmbătrânirii populației, pe de alta, este un fenomen-problemă răspândit la nivelul teritoriului GAL, care produce efecte



irreversibile pe termen lung. Astfel, este necesar ca Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Tinutul Zimbrilor să aibă în vedere dezvoltarea sectoarelor care contribuie la calitatea vieții și la crearea unui mediu local favorabil întemeierii și dezvoltării familiei.

Acest lucru presupune atât dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor publice din sfera socială (educație, sănătate, cultură, ordine publică etc.), cât și dezvoltarea unui mediu economic atractiv. Dat fiind faptul că tinerii constituie o presiune pentru piața muncii, se impune ca la nivel de strategie, crearea de locuri de muncă să reprezinte un indicator de rezultat și scop în același timp.

Teritoriul Asociației GAL Tinutul Zimbrilor este omogen din punct de vedere geografic, caracterizat de diversitate și multiculturalitate, determinate de prezenta și conviețuirea comunităților de romani și rromi (în comunele Vinători Neamț și Cracaoani, jud. Neamț).

Populația activă

În ceea ce privește populația activă, aceasta cuprinde populația ocupată civilă și șomerii înregistrați. În cele mai multe comune, posibilitățile de angajare la nivel local sunt foarte mici. Urbanizarea populației active din mediul rural a dus la o slabă dezvoltare economică, mai ales în sectoarele agricol și non-agricol, ceea ce relevă necesitatea dezvoltării activităților non-agricole în mediul rural, dar și incluziunea tehnologiei în sectorul agricol. La nivelul teritoriului GAL Tinutul Zimbrilor populația activă reprezintă 50.39% din populația totală.

Numărul șomerilor înregistrați la nivelul teritoriului GAL Tinutul Zimbrilor este în creștere. Rata medie a șomerilor înregistrați în teritoriul GAL în anul 2011 (6,58%) se află peste media județeană din mediul rural, de 2,07%. Numărul mic al ratei șomerilor în raport cu șomajul înregistrat la nivel european este influențat în mare măsură de metodologia de raportare, fiind vorba de șomerii care se află în evidențele agențiilor de ocupare a forței de muncă și nu de numărul exact al persoanelor ce nu au un loc de muncă.

Educație

Numărul liceelor agricole a înregistrat, în ultimul deceniu, o tendință descendentă, concomitent cu scăderea numărului absolvenților. Atractivitatea scăzută a sectorului agricol, precum și scăderea numărului de absolvenți ai școlilor cu profil agricol sunt factori care au contribuit la scăderea nivelului de instruire a managerilor exploatațiilor agricole. Formarea continuă se află într-un stadiu incipient de manifestare, fapt ce poziționează nu doar Asociația Grupul de Acțiune Locală Tinutul Zimbrilor, ci chiar România în ansamblu pe un loc inferior în Uniunea Europeană. În teritoriul Asociației Grupul de Acțiune Locală Tinutul Zimbrilor nu sunt instituții de învățământ liceal agricol, cel mai apropiat fiind Grupul Școlar Agricol Ion Ionescu De La Brad, de langa orasul Roman, jud. Neamț.

Una dintre problemele cu care se confruntă și microregiunea GAL Tinutul Zimbrilor este abandonul școlar în rândul elevilor din ciclurile primar, gimnazial și liceal, ca urmare a sărăciei, a lipsei și/sau a slabei dotări a unităților de învățământ din teritoriul GAL.

Dezvoltarea rurală și diversificarea economiei rurale depind de nivelul educației, al cunoștințelor și al calificării. Deși îmbunătățirea și menținerea unui nivel adecvat al infrastructurii de bază este un element important în dezvoltarea socio-economică a mediului rural, „mersul la școală” reprezintă motorul pentru o bună dezvoltare a teritoriului Asociației GAL Tinutul Zimbrilor.

Infrastructura de bază, socială și educațională

Teritoriul GAL Tinutul Zimbrilor este afectat de lipsa și/sau deficiența infrastructurii de bază, socială și educațională, ceea ce are un impact negativ asupra dezvoltării economice



și a calității vieții. Serviciile de bază nu răspund nevoilor populației din teritoriul celor 11 comune, iar deficitul condițiilor pentru dezvoltarea spațiului rural din perspectivă socială are un impact negativ asupra dezvoltării economice a microregiunii GAL Tinutul Zimbrilor. Infrastructura educațională este insuficientă, educația antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe) se confruntă cu un deficit major în ceea ce privește infrastructura.

Patrimoniul arhitectural și cultural

Teritoriul GAL Tinutul Zimbrilor conține o multitudine de vestigii arhitecturale și culturale, cum ar fi: situri arheologice, biserici, mănăstiri, conace, alte monumente istorice. În comuna Agapia se află mănăstirile Agapia și Văratec monumente istorice de arhitectură de interes național. Comuna Bălțătești are monument de interes local fostul cazino din satul Bălțătești, construit la mijlocul secolului al XIX-lea. Comuna Brusturi se află biserica „Sfinții Voievozi” din satul Groși, monument istoric de arhitectură de interes național, construită în 1806, biserica de lemn „Sfântul Ioan Botezătorul” (1924) din satul Poiana. Comuna Cracaoani are mănăstirea Horaița (secolele al XVII-lea-al XIX-lea) din satul Poiana Crăcăoani, și obeliscul eroilor din Războiul Ruso-Turc din 1877-1878, monument din 1904. În comuna Vânători-Neamț se află mănăstirile Neamț, Secu și Sihăstria Secului ansamble-monument istoric de interes național, clasificate ca monumente de arhitectură. În rest în majoritatea comunelor din teritoriul GAL se regasesc situri arheologice – necropola tumulare, așezări din neoliticul timpuriu (cultura Starčevo-Criș), neolitic (cultura Precucuteni), neoliticul mijlociu (cultura ceramicii liniare), eneolitic (cultura Cucuteni), perioada Latène, perioada Halstatt (cultura aspectul Canlia), secolele al X-lea-al XV-lea și secolele al XVI-lea-al XVIII-lea. Obeliscul eroilor din Războiul Ruso-Turc (1877-1878) din Vânători-Neamț, ridicat la 1884, este clasificat ca monument de for public, iar muzeul „Casa Mihai Sadoveanu” (sfârșitul secolului al XIX-lea) din satul Mănăstirea Neamțului este clasificată ca monument memorial sau funerar. Dincolo de tradițiile și obiceiurile regasite și în alte zone, specific pentru comunele din teritoriu se regăsește meșteșugul măștilor. În zona Neamț, obiceiurile de iarnă s-au păstrat nealterate până în zilele noastre. Măștile din zona Neamț îmbracă o diversitate uluitoare de forme, creând prin efectul lor o lume fantastică, de un pitoresc aparte, în care, prin expresivitatea măștilor, atât cele antropomorfe (moș, babă, ursar căldărar, cucoană, jidan ș.a.), cât și cele zoomorfe (șap, capră, berbec, urs ș.a.), se ia atitudine împotriva relelor întânite în comunitatea respectivă: răutate, zgârcenie, lene, beție etc., măștile oferind posibilitatea de a spune pe șleau adevăruri care, altfel, nu ar putea fi rostite. Măiestria cu care sunt măștile din zona Neamț, justifică existența unui adevărat meșteșug, ce presupune calități deosebite pentru cel care îl practică: imaginație, talent, îndemănare și un deosebit simț al umorului.

Pentru a facilita evaluarea progresului înregistrat în perioada implementării SDL, vor fi utilizați următorii indicatori de context identificați ca fiind relevanți pentru teritoriul GAL Tinutul Zimbrilor:

Nr. crt.	Denumirea indicatorului	Valoare	Unitate	Anul
1.	Populația	44835	locuitori	2011
2.	Structura de vârstă			
3.	Teritoriul	690.08	Km ²	2011
4.	Densitatea populației	64.97	locuitori/km ²	2011
5.	Rata ocupării forței de muncă			
6.	Ponderele activităților independente			
7.	Rata șomajului			



8.	Rata sărăciei			
9.	Structura economiei			
10.	Exploatații agricole (ferme)			
11.	Suprafață agricolă			
12.	Structura de vârstă a administratorilor de ferme			
13.	Pregătirea agricolă a administratorilor de ferme			
14.	Infrastructura turistică			
15.	Zone Natura 2000			

Teritoriul GAL Tinutul Zimbrilor cuprinde:

a) Zone sărace, cu IDUL sub 55:

Nr. Crt.	Codul SIRUTA	Localitate	Județ	IDUL 2011	Nr. Crt.	Codul SIRUTA	Localitate	Județ	IDUL 2011
1.	121242	BĂLȚĂTEȘTI	Neamt	53.95	5	123371	PĂSTRĂVENI	Neamt	49.46
2.	121938	BRUSTURI	Neamt	51.31	6	124661	TIMIȘEȘTI	Neamt	53.76
3.	125132	DRĂGĂNEȘTI	Neamt	53.90	7	124849	URECHENI	Neamt	53.04
4.	125114	GHINDĂOANI	Neamt	42.54					

b) Zone Natura 2000 - Situri de importanță comunitară (SCI) și Situri de (SPA)

Cod SIRUTA	Localitate	Nume Sit	Cod Sit SCI	Suprafața a ha	Cod Sit SPA	Suprafața ha
125132	DRAGANESTI	Râul Moldova între Oniceni și Mitesti	ROSCI0363	3,35		
123371	PASTRAVENI	Râul Moldova între Oniceni și Mitesti	ROSCI0363	0,55		
123914	RAUCESTI	Râul Moldova între Oniceni și Mitesti	ROSCI0363	2,40		
124661	TIMISESTI	Râul Moldova între Oniceni și Mitesti	ROSCI0363	3,60		
124849	URECHENI	Râul Moldova între Oniceni și Mitesti	ROSCI0363	0,69		
125132	DRAGANESTI	Râul Moldova între Paltinoasa și Rusi	ROSCI0365	0,87		
121108	AGAPIA	Vânatori - Neamt	ROSCI0270	32,69	ROSPA0107	33.89
121242	BALTATESTI	Vânatori - Neamt	ROSCI0270	14,18	ROSPA0107	14.14
121938	BRUSTURI	Vânatori - Neamt	ROSCI0270	16,70	ROSPA0107	16.71
122187	CRACAOANI	Vânatori - Neamt	ROSCI0270	105,50	ROSPA0107	105.34
123914	RAUCESTI	Vânatori - Neamt	ROSCI0270	6,75	ROSPA0107	7.28
125016	VÂNATORI-NEAMT	Vânatori - Neamt	ROSCI0270	121.23	ROSPA0107	105.34

c) Populație roma în următoarele comune, conform INSSE 2011:

JUDETUL MUNICIPII SI ORASE COMUNE	POPULATIA STABILA TOTAL	E T N I A			
		Romani	Maghiari	Romi	Ucraineni
A	1	2	3	4	5
CRACAOANI	3944	3345	*	490	-
URECHENI	3343	3188	*	50	-
VANATORI-NEAMT	7595	7022	*	246	-